

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien nimeäminen / Presidentinvaali 2024

Kaupunginhallitus 23.10.2023 § 258

Vuoden 2024 presidentinvaalin vaalipäivä on sunnuntai 28.1.2024. Ennakkoäänestys kotimaassa järjestetään 17.-23.1.2024. Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali (toinen kierros), sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 31.1.-6.2.2024.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- 1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä
- 2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilain 67 §:n mukaan vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä kullakin äänestysalueella huolehtii vaalilautakunta. Vaalilain 15 § mukaan vaalitoimikunta huolehtii laitoksissa toimitettavista ennakkoäänestyksistä.

Mänttä-Vilppulassa on neljä äänestysaluetta (Vilppula, Kolho, Pohjaslahti, Mänttä) kaupunginvaltuuston päätöksen 22.6.2022 § 42 mukaisesti. Mänttä-Vilppulassa on ollut vain yksi vaalitoimikunta vuoden 2017 kuntavaaleissa, vuoden 2018 presidentinvaaleissa, vuoden 2019 eduskunta- ja europarlamenttivaaleissa, vuoden 2021 kuntavaaleissa, vuoden 2022 aluevaaleissa sekä vuoden 2023 eduskuntavaaleissa.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenet ja varajäsenet

Vaalilain 15 §:n mukaan kuntavaaleissa vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolerekisteriin merkittyjä puolueita. Vaalilain 15 §:n mukaan vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnanvarajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalilain 15 §:n mukaan vaalissa ehdolla oleva ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä eikä varajäsenenä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä.

Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalilautakunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat vaalilautakunnat molempiin vaaleihin. Presidentinvaaliin asetetut vaalilautakunnat toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Oikeusministeriön 2.6.2023 lähettämässä kirjeessä todetaan kelpoisuudesta vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan seuraavaa:

vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten tulee olla kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Kuntalain 71 §:n mukaan vaalikelpoinen on henkilö, jonka kotikunta kyseinen kunta on, jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuutetut valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan ja jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi. Oikeusministeriön kirjeessä todetaan lisäksi, että vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Tasa-arvolain 4 a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä, eli myös vaalilautakunnissa ja vaalitoimikunnissa, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Vaalilautakunta- ja vaalitoimikuntatyöskentelystä maksettavat palkkiot

Kaupungin hallintosäännössä määrätään vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkiosta. Toimituspäivän vaalityötunnilta maksetaan toimielimen puheenjohtajalle 20 euroa ja muulle jäsenelle 15 euroa. Toimituspäiviä edeltävistä tehtävistä ja niitä seuraavista kokouksista maksetaan hallintosäännön 161 §:n (1.1.2023 alkaen § 157) mukaisesti määräytyvä lautakunnan jäsenen kokouspalkkio 50 €. Vaalien tarkastuslaskennan suorittamisesta maksetaan kuitenkin keskusvaalilautakunnalle kokouspalkkio ylläolevan tuntiperusteisen palkkion mukaisesti.

Kokousasian oheismateriaalina on päätös eduskuntavaalin 2023 valituista vaalilautakunnista ja vaalitoimikunnista sekä puolueiden ehdotukset vuoden 2024 presidentinvaalin vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenistä ja varajäsenistä.

Valmistelu ja lisätiedot:
hallintojohtaja Anitta Hietaniemi
anitta.hietaniemi(at)taidekaupunki.fi, puh. 044 097 9202

Esittelijä Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys Kaupunginhallitus päättää

1. asettaa kutakin kaupungin äänestysaluetta (Vilppula, Kolho, Pohjaslahti, Mänttä) varten vaalilautakunnan;
2. valita kuhunkin vaalilautakuntaan viisi jäsentä sekä viisi varajäsentä;
3. asettaa varajäsenet siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan;
4. määrätä kunkin vaalilautakunnan jäsenistä vaalilautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää

1. asettaa laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten vaalitoimikunnan;

2. valita vaalitoimikuntaan kolme jäsentä sekä kolme varajäsentä;
3. asettaa varajäsenet siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan;
4. määrätä vaalitoimikunnan jäsenistä vaalitoimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Keskusvaalilautakunta 28.11.2023 § 38
1462/00.00.00/2023

Esittelijä Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja

Päätösesitys Keskusvaalilautakunta merkitsee kaupunginhallituksen päätöksen tiedoksi saaduksi.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.